

AMBITIEPLAN WERELDBURGERSCHAP

Domein

Kwalificatie, Socialisatie en Personalisatie

Onderwijs

Burgerschap, SEL, SVW, ICT, Techniek, Gezondheid, Kunst & Cultuur

Doel

- We optimaliseren de actieve betrokkenheid van alle leerlingen.
- We optimaliseren de focus op leren, leren leven en leren samenleven.
- We stimuleren een kritische en onderzoekende houding bij alle leerlingen.
- We realiseren hoge opbrengst op sociale veiligheid en welbevinden.

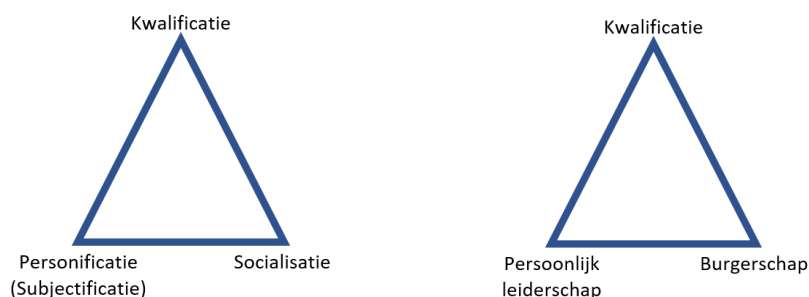
Achtergrond

Door de economische en technologische ontwikkelingen van de laatste decennia zien we dat:

- We gewend zijn aan onmiddellijke behoeftebevrediging;
- De mondigheid en betrokkenheid van burgers toeneemt;
- We minder lang nadenken over de lange termijn;
- We minder denken over gevolgen van ons handelen voor andere mensen.

Wanneer we steeds egoïstischer en impulsiever worden, holt dat de samenleving uit. Daarom hebben we geduld, zelfdiscipline, empathie en geloven in iets dat groter en belangrijker is dan wijzelf, nodig.

We zien het daarom als onze taak dat leerlingen uitgedaagd worden na te denken over hun rol als burger in de Nederlandse samenleving. We realiseren ons dat wij leerlingen normen en waarden moeten onderwijzen, zodat zij deel uit kunnen maken van de gemeenschap om daar actief een bijdrage aan te leveren. Ook de "kleine" burger moet zich betrokken voelen bij en verantwoordelijk zijn voor de maatschappij. De betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor jezelf in relatie tot de ander en de gemeenschap, zijn een deel van persoonlijk leiderschap, van de identiteitsontwikkeling. We maken hierbij gebruik van de wetenschap en theorie van Biesta (kwalificatie-personificatie-socialisatie) die is vertaald door Academica naar kwalificatie-burgerschap-persoonlijk leiderschap.

Visie op burgerschap

In de snel veranderende wereld is het de leerkracht die onze kinderen kennis en vaardigheden onderwijst over de maatschappelijke onderwerpen. We gaan in eerste instantie uit van de kleine wereld om ons heen, de Nederlandse samenleving, om vandaaruit samen verder te kijken naar de grote wereld. Het is de leerkracht die zich realiseert dat het belangrijk is om regelmatig stil te staan en de juiste vragen te stellen, om de kinderen te laten verwonderen over zichzelf en de ander. Daarmee creëren we respect in het denken en handelen voor onszelf, de ander en de wereld om ons heen. Onze leerlingen kunnen zo de verantwoordelijkheid nemen om zichzelf en de wereld om hen heen steeds een beetje beter te maken.

Aanpak

Wij zien burgerschapsvorming en persoonlijk leiderschap niet als apart vak, maar als een manier van lesgeven die verweven is in het dagelijks handelen van de leerkracht. Met elkaar samenwerken om de wereld te veranderen vraagt focus op verschillende kennisvakken:

geschiedenis, aardrijkskunde, natuur, techniek, talen, maatschappijleer, filosofie en kunst&cultuur. We bieden de zaakvakken apart en de overige vakken in samenhang aan. Door middel van het aanbod van thema's en de ateliers besteden we specifiek aandacht aan de volgende vaardigheden: Kritisch en probleem oplossend denken – Informatie- en ICT vaardigheden – Mediawijsheid – Zelfkennis en zelfregulering.

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen en dat ze zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast vinden wij het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging, en daarop kunnen reflecteren. Om dit te bereiken werken we met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Dit programma bevordert de samenwerking tussen de school en culturele instellingen, de deskundigheid van leerkrachten en vakdocenten en draagt CmK bij aan het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen en diverse vaardigheden. Onze leerlingen komen zo tijdens hun hele basisschooltijd in aanraking met muziek, dans, tekenen, toneel en erfgoed. Zij leren hun creatieve vaardigheden te gebruiken om problemen op te lossen en antwoorden te vinden.

Daarnaast zijn we een gezonde school die het belangrijk vindt dat leerlingen gezond eten, voldoende sporten en bewegen. Onze school is een plek waar specifiek aandacht is voor gezond eten, gezond gedrag en gezond onderliggende verhoudingen. Waar leerlingen sociale vaardigheden opdoen, zoals goed omgaan met elkaar, grenzen verleggen, naleven van afspraken en sportiviteit.

In relatie met de leerlingenpopulatie besteedt de school structureel aandacht aan religieuze feesten; besteden we aandacht aan levensbeschouwing bij andere vakken (integraal); besteden we expliciet aandacht aan geestelijke stromingen; besteden we gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving); besteden we gericht aandacht aan actief burgerschap en sociale cohesie; laten we leerlingen bewust kennismaken met de verschillen in de samenleving.

Ambitie	De Regenboog is een school met de focus op leren leren, leren leven en leren samenleven vanuit de wetenschap dat er balans en verbinding moet zijn tussen kwalificatie (kennis en vaardigheden), burgerschap en persoonlijk leiderschap.
Kernresultaat	Hoge mate van betrokkenheid en hoge opbrengst op sociale veiligheid en welbevinden
Indicator – streefcijfer – meetinstrument	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vragenlijst WMKPO over welbevinden en sociale veiligheid ➤ Vragenlijsten Zien als screeningsinstrument SEL ➤ Observaties Kijk! ➤ Kindgesprekken ➤ Portfoliogesprekken ➤ Ouder-kindgesprekken ➤ Leerlijn leren leren
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • 2019-2020 SEL methode implementeren traject 1 • 2020-2021 SEL methode implementeren traject 2 • 2021-2022 SEL methode borgen • 2022-2023 SEL methode borgen • Ambitieplan bespreken • Bestudering van relevante artikelen • Kwalificatie-socialisatie-personificatie bespreken en toepassen • Kwaliteitskaarten maken • Bijeenkomsten vakspecialisten, directie en/of OPO team • Doelstellingen vieren
Proceseigenaar	Vakspecialisten Wereldburgerschap

Financiering	Regulier nascholingsbudget en materiële begroting
Tijd	2018-2023
Uitvoering door derden	Academica, vanuit de PLG Eigenaarschap
2018 – 2019 (basis)	<p>Plannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visie op burgerschap maken. • Ambitieplan maken, 4-jarenplanning. • Stuurgroep SEL onderzoekt nieuwe methode, financiën en implementatie mogelijkheden binnen visie op leren en leren organiseren. • Plannen Week van de lentekriebels. • Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken.
	<p>Doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visie op burgerschap maken. • Ambitieplan maken, 4-jarenplanning. • Stuurgroep SEL onderzoekt nieuwe methode. Ieder lid onderzoekt en presenteert een methode. • Stuurgroep SEL vraagt offerte op. • Stuurgroep SEL neemt IB en AF mee bij het onderzoek. • Stuurgroep neemt de visie op leren leren, leren leven en leren samenleven mee in de besluitvorming. • Nieuwe methode 2 maanden uitproberen. • Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken.
	<p>Check-Act= Meten-analyseren-verklaren-bijstellen</p> <p>De visie op burgerschap is vanuit de PLG eigenaarschap in concept gemaakt en in afstemming met het team vastgesteld. Vanuit onze visie op onderwijs aan kinderen en in afstemming met de Koers is bewust gekozen voor een koppeling met kwalificatie, socialisatie en personificatie. Om dit 'filosofische' begrip meer handen en voeten te geven in de praktijk is de vertaling naar kwalificatie, burgerschap en persoonlijk leiderschap gemaakt.</p> <p>Na het vormen van deze visie is het ambitieplan voor 4 jaar met het team gemaakt en vastgesteld.</p> <p>De stuurgroep SEL heeft een aantal methodes onderzocht. Vanuit een presentatie van ieder lid van de groep is een keuze gemaakt. Daarna is een methode-analist van Kwink uitgenodigd voor een nadere analyse. Daarna is besloten om de methode in de periode van februari, maart en april uit te proberen door alle leerkrachten. Op basis van de plus/delta van het team is geanalyseerd, verklaard en besloten dat we in 2019-2020 gaan starten met de nieuwe methode Kwink.</p> <p>Ten aanzien van ICC, de kunstzinnige en culturele ontwikkeling, kunnen wij stellen dat de Kunstweken een groot succes zijn geweest over de gehele school. De kinderen hebben allemaal kennism gemaakt met cultuur in de eigen omgeving. Ze hebben geleerd over kunstenaars en zijn zelf ook kunstenaar geweest (in 3d). Volgend schooljaar gaan we weer de kunstweken doen (deze zijn ingepland), maar dan gericht op 2d (www.kunstweken.nl)</p> <p>Om tegemoet te komen aan muziek kregen de kinderen in juni 2019 informatie over klassieke muziek. Zij woonden de Classic Express (mobiele concertzaal) bij en hebben genoten van diverse optredens. Volgend schooljaar plannen we weer muziekweken, maar dan gericht op Sinterklaas (onderbouw) en kerst (bovenbouw).</p> <p>We hebben de volgende kunstmenu's afgenomen:</p>

	<p>De groepen 1-2 op 4 juni naar De Pul voor Stickerticket. Hier kwamen de kleuters in aanraking met popmuziek. Groep 3-4 een theater voorstelling kijken " De Nachthemel" die gebaseerd is op het sprookje van De kleine prins. Deze gaat over vriendschap. Groep 5-6 een bezoek brengen aan het museum van de Religieuze Kunst. De tentoonstelling heet " Kruip in de huid van de Middeleeuwen". Voor de groepen 7-8 is gezocht naar een passende activiteit omtrent beeldende vorming in de eigen omgeving.</p> <p>We zijn erg tevreden over de wijze waarop de lijntjes met Kunst&Co kort zijn. Goed te bereiken, snel antwoord, goed ondersteunend. We ervaren zelf nog onduidelijkheid in de financiën, omdat dit nieuw is. Komend jaar zorgen we dat we dit als school helder hebben en daarop kunnen voortborduren. We maken een bestand, waarbij we alle activiteiten en financiën in kaart brengen.</p>
<p>2019 – 2020</p>	<p>Plannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visie en ambitieplan doornemen. • SEL methode traject 1 implementeren. • Focus op het belang van goed voorbeeldgedrag en transitie. • Focus op burgerschap en persoonlijk leiderschap waarbij stilstaan, vragen stellen en verantwoordelijkheid nemen centraal staan. • Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken. • Plannen Week van de lentekriebels. • Plannen, evalueren en bijstellen voor 2020-2021. • Behaalde doelen vieren.
	<p>Doen</p> <p>Zie jaarplanning blokken. Zie beleidsplan en kwaliteitskaart CmK.</p>
	<p>Meten-analyseren-verklaren-bijstellen</p> <p>Tijdens de leerteams hebben we gewerkt aan het doel: Ik kan de methode Kwink voor SEL en SVW structureel toepassen.</p> <p>Er is gewerkt aan de volgende succescriteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ik heb minimaal 1x in de 2 weken Kwink op het programma staan. • Ik behandel 1x per 2 weken een Kwink van de week. • Ik kan een Kwink-les groepsspecifiek maken. • Ik maak Kwink zichtbaar in de klas / de school. <p>De opgestelde succescriteria zijn door alle leerkrachten behaald. Dit is door de regisseurs gecontroleerd en gemonitord.</p> <p>Afspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkrachten printen de handleiding van een Kwink-les in zwart-wit uit, dit is tevens de voorbereiding. De onderdelen die van toepassing zijn op de groep worden gearceerd en de les wordt opgesplitst in meerdere stukjes om de Kwink van de week tot 'leven' te laten komen. • Kwink staat één keer per twee weken op het programma, zichtbaar in de dagplanning. Het betreft hier de hoofdles, de kleinere onderdelen hoeven niet zichtbaar te worden gemaakt in de agenda. De actuele Kwink-les wordt gegeven, zodat iedereen in de school met hetzelfde thema bezig is. De lessen van Kwink uit het archief worden als extra gezien.

- De Kwink-slag komt uiterlijk in januari in de Units te hangen, hier zorgen de regisseurs voor. De enige bijdrage die vanuit de leerkracht verwacht wordt, is dat de leerkracht refereert aan de poster (indien nodig). Met de leerlingenraad wordt besproken wat zij hiervan vinden.
- De Kwink van de week komt zichtbaar in de klas te hangen. De plek hiervoor mag de leerkracht zelf kiezen. In sommige klassen is het doel van Kwink rechtstreeks gekoppeld aan een gedragsdoel op het databord, ook op deze manier kan de leerkracht de tijd op een effectieve manier benutten. De leerkracht behandelt de gedragsdoelen vanuit Kwink dan op een expliciete manier, vanuit modellen en meten.
- De oude Kwink van de week blijft bewaard, zodat hiernaar terugverwezen kan worden. Dit mag op een eigen manier worden gedaan (kalender in de klas, in de map etc.).
- Wanneer een thema 'leeft' in een groep, dan wordt hiervan melding gedaan op Parro. We leggen hierbij expliciet de link met Kwink, zodat de methode en de Kwink van de week ook naamsbekendheid krijgt bij de ouders. Bij de MR is aangegeven dat ouders hierop zitten te wachten; zie je iets moois, maak hier dan ook melding van.
- Aan het begin van het schooljaar komt een vermelding naar de website van Kwink in de Druppelsgewijs.

Voor 2020-2021 komt hiermee het accent te liggen op:
Om de methode Kwink goed te implementeren moet de leerkracht zelf ook Kwink zijn en zichzelf als het ware een spiegel voorhouden. Het is daarom goed om dit te koppelen aan professionaliseren.

CMK

Verslag DCL/CMK periode 2019-2020

Bij de Kunst- en muziekweken is er gewerkt aan/met:

- 3D-kunst. De kinderen uit alle groepen hebben 3D-kunstwerken gemaakt en deze tentoongesteld voor geïnteresseerden.
- Klassieke muziek. De kinderen hebben kennis gemaakt met diverse klassieke musici in de Classic Express.
- Muziekbeleving. De kinderen hebben de muziek vanuit meerdere perspectieven beleefd. Er is gebruik gemaakt van een muziekdocent van Kunst&Co.
- Kunstenaars. De kinderen zijn aan de slag gegaan met werken van verschillende kunstenaars.
- Er zijn twee mobiele muziekkasten aangeschaft.

Verklaren en bijstellen muziekonderwijs:

- Er wordt (te) weinig structurele en geplande tijd aan muziek(onderwijs) besteed. De muziekweken zijn een eerste aanzet daartoe geweest.
- We hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheden van Pyramide en van een muziekdocent, zodat collega's ook ervaren hoe muziekonderwijs kan zijn.
- Muziek krijgt weer een duidelijke verantwoorde plaats binnen De Regenboog. Naast (vak)kennis is hier (les)tijd voor nodig. Daarnaast is muzikale uitrusting (lees instrumenten),

deskundigheid en een methodiek, een voorwaarde voor goed muziekonderwijs op onze school.

- Pyramide is vooral geschikt voor de deskundigen onder ons, 123 Zing zou een betere methode kunnen zijn voor ons; een goede digitale methode, bijbehorende muziekinstrumenten en het sluit aan bij het EDI-onderwijs.
- We willen in 2020 een pilot uitvoeren met een vakdocent vanuit Kunst&Co, waarbij we een gratis proefabonnement nemen en 123Zing gaan uitproberen. De vakdocent gaat 4 leerkrachten begeleiden. Het voorstel is om uit elke unit een leerkracht te nemen.
- Beleid ontwikkelen op muziekonderwijs i.s.m. Kunst&Co.
- Onderzoeken mogelijkheden structurele inzet muziekdocent via cultuureducatie.

2020 – 2021

Plannen

- Visie en ambitieplan doornemen en herhalen.
- SEL-methode traject 2 implementeren en koppelen aan professionaliseren
- Focus op het belang van goed voorbeeldgedrag en transitie.
- Focus op burgerschap en persoonlijk leiderschap waarbij stilstaan, vragen stellen en verantwoordelijkheid nemen centraal staan.
- Groep WO onderzoekt nieuwe methode WO, financiën en implementatie mogelijkheden binnen visie op leren en leren organiseren.
- Plannen Week van de lentekriebels.
- Nieuw beleidsplan maken 2020-2024
- Teamscan door Kunst@Co
- Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken.
- Inzet vakdocent muziek.
- Plannen, evalueren en bijstellen voor 2021-2022.
- Behaalde doelen vieren.

Doen
 Zie jaarplanning blokken.
 Zie beleidsplan en kwaliteitskaart CmK.

Meten-analyseren-verklaren-bijstellen
 Tijdens de leerteams van WBS i.c.m. professionalisering hebben we gewerkt aan het doel: Ik kan feedback op professioneel handelen geven en ontvangen. Vorig schooljaar is de nieuwe methode Kwink geïmplementeerd. Tijdens deze leerteams lag de nadruk op het Kwink zijn van de leerkrachten.
 Er is tijdens de leerteams gewerkt aan de volgende succescriteria:

- Ik kan om feedback vragen (aan kinderen).
- Ik kan feedback (van kinderen) bespreekbaar maken met collega's.
- Ik sta open voor een gesprek over mijn voorbeeldgedrag.

Alle leerkrachten hebben met succes gewerkt aan de bovenstaande succescriteria. Dat blijkt uit de metingen die gedaan zijn:
 Hoe vaak vraag ik om feedback aan de kinderen uit mijn klas over mijn eigen leerkracht handelen?

	Jaarlijks	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
Nulmeting	1	9	8	7
Eindmeting	1	6	10	7

Hoe vaak geef ik feedback aan een collega?

	Jaarlijks	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
Nulmeting	0	3	17	5
Eindmeting	0	3	13	8

Hoe vaak ontvang ik feedback van een collega?

	Jaarlijks	Maandelijks	Wekelijks	Dagelijks
Nulmeting	0	5	18	2
Eindmeting	0	2	18	4

Tijdens het laatste leerteam zijn nog twee extra vragen toegevoegd aan de vragenlijst. Dit was voor de collega's van professionaliseren: Mogen, vanaf nu, collega's jou aanspreken over feedback geven/ontvangen?

Ja: 24

Nee: 0

Ga je, vanaf nu, collega's aanspreken over feedback geven/ontvangen?

Ja: 22

Nee: 2

Voor 2021-2022 komt het accent te liggen op:
Implementatie nieuwe methode wereldonderwijs.

ICC

Ten aanzien van ICC, de kunstzinnige en culturele ontwikkeling, kunnen wij stellen dat de Kunstweken wederom een groot succes zijn geweest over de gehele school. De kinderen hebben geleerd over kunstenaars en zijn zelf ook kunstenaar geweest (in 3d). De kinderen hebben hun kunstwerken tentoon kunnen stellen aan hun eigen unit. Volgend schooljaar gaan we weer de kunstweken doen, maar dan gericht op 2d (www.kunstweken.nl) We hebben dit jaar geen kunstmenu's afgenomen van Kunst@Co ivm Corona. Alles is geannuleerd. Het programma wordt doorgeschoven naar volgend schooljaar. Daar gaan we aan deelnemen. We zijn erg tevreden over de wijze waarop de lijntjes met Kunst&Co kort zijn. Goed te bereiken, snel antwoord, goed ondersteunend. De financiën worden steeds duidelijker. We krijgen vanuit de directie hier netjes een overzicht van en hebben hier gesprekken over indien nodig.

CMK

Verslag DCL/CMK periode 2020-2021 Bij de Kunstweken is er gewerkt aan: 3D-kunst. De kinderen uit alle groepen hebben 3D-kunstwerken gemaakt en deze tentoongesteld voor de eigen unit. - Muziek. De kinderen hebben structureel muziekonderwijs gehad van september tot december van een muziekdocent van Kunst&Co. De planning liep tot juni 2021. -Kunstenaars. De kinderen zijn aan de slag gegaan met werken van verschillende kunstenaars. - het beleidsplan Kunst en Cultuuronderwijs is up to dat gemaakt en staat in share point. Verklaren en bijstellen muziekonderwijs: Er wordt nu structureel aandacht besteed aan muziekonderwijs. Een keer in de 2 weken krijgen de kinderen van de onderbouw 30 min. muziekonderwijs en de bovenbouw 45 minuten. Door de lockdown

	is het helaas niet meer mogelijk om op de oude manier muziekonderwijs te geven. We onderzoeken de mogelijkheid om buiten muziekonderwijs te gaan geven tot einde van dit schooljaar.
2021 – 2022	<p>Plannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visie en ambitieplan doornemen en herhalen. • SEL-methode borgen. • Implementatie methode WO-traject 1. • Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken. • Plannen Week van de lentekriebels. • Plannen, evalueren en bijstellen voor 2022-2023. • Behaalde doelen vieren. • Volgend schooljaar doorgaan met structurele muzieklessen door vakdocent. • Muzieklessen verspreid over 3 dagen ipv 2. • Kunstweken 2D. • Doorzetten CMK3 2021-2025.
	<p>Doen</p> <p>Zie jaarplanning blokken. Zie beleidsplan en kwaliteitskaart CmK.</p>
	Meten-analyseren-verklaren-bijstellen
2022 – 2023	<p>Plannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visie en ambitieplan doornemen en herhalen. • SEL-methode borgen. • Implementatie methode WO-traject 2. • Beleidsplan CmK volgen, inzet kunst- en muziekweken. • Plannen Week van de lentekriebels. • Ambitieplannen evalueren. • Behaalde doelen vieren.
	<p>Doen</p> <p>Zie jaarplanning blokken. Zie beleidsplan en kwaliteitskaart CmK.</p>
	Meten-analyseren-verklaren-bijstellen